

KILIÁN ZOLTÁN

BATTHYÁNY-STRATTMANN LÁSZLÓ (1870–1931), EGY HERCEG, AKI POLITIKA, VADÁSZAT ÉS MÁS HERCEGI SZÓRAKOZÁS HELYETT BETEGEKET GYÓGYÍT¹

A szöveget és annak digitalizálását ellenőrizte: Gazda István

(A Reggel tudósítójától.) Szemüveges földmíves emberrel elegyedem szóba a vasútnál: meggyógyult, megy haza valahová Hevesbe. Látóvá tette a szemét és most hazautaztatja a herceg. Egy koronájába se került a betegnek az egész. Mert itt, a körmendi szemkórházban nem fizet senki. Más herceg vadászik, kártyázik, asszonyozik, politizál, vagy semmi szál nem fűzi a körülötte verejtékező világhoz – Batthyány-Strattmann László dr. gyógyít. Egyebet sem tesz huszonhat év óta, csak gyógyít. Szép, régi Mária Terézia idejébeli világban érzem magam, ahogyan belépek a tárt hercegi kapun. Főúri kastélyban sohasem látott táblán akad meg a szemem. *Med. univ. Batthyány-Strattmann László herceg rendel szembetegeknek hétfőn, szerdán pénteken d.e. 9-12.*

Hatvan-hetven ember áll a kapu előtt, várja az ambulanciát. Vasiak, zalaiak, soproniak, mosoniak, de vannak Hajdúból, Hevesből, Baranyából, megmaradt és elvett megyékből, és áldják, várják a kegyelmes doktor urat. Mert itt igazán szociális kezelésbe kerülnek, nemhogy fizetne, de még kap is a beteg: kezelést, ellátást, szemüveget, orvosságot, útiköltséget... mindent.

Évente 4–5000 szembeteg fordul itt meg, a minden modern eszközzel felszerelt szemkórházban. Vallást nem néz a Herceg, csak a szegény szenvedőt látja. Jómódú vagy gazdag embert nem kezel, azoknak van pénzük, menjenek a kenyérkeresetből dolgozó orvostársakhoz. Európa híres szemészeivel állandó érintkezést tart fenn, a tudomány első harcvonalában álló szemklinikákat Európa-szerte fölkeresi időnként. Az ambulancián kívül külön szemkórházi bennlakó osztály is van egy nagy épület első emeletén. Itt kb. 6 férfi és 6 nő szembeteg van állandóan, akiket négy, a svájci keresztes rendhez tartozó nővér gondoz. Kedden és szombaton ½11-kor, itt végzi a műtéteket a herceg. Most 54 éves, s ebben a szép életcéljában nagy segítségére van felesége. A kegyelmes asszony is ott szokott lenni az ambulanciákon, noha a hercegi családban is akad elég teendő, mert a házaspárnak 10 élő gyermeke van.

A Herceg birtoka jelentős veszteséget szenvedett a megszállások és a földreformok révén. Elveszett a körmendinél még híresebb köpcsényi hercegi kórház is, amelyet most az osztrák állam vett át a régi orvosokkal. Ebben nagy sebészeti osztály is volt. Hogy aztán a gyógyult betegek miként vélekednek a Hercegről, arra egy esztergomi beteget idézünk, egyszerű paraszti embert, aki távozáskor így búcsúzott a hercegorvostól:

„Kár, hogy nem pap a Kegyelmes Úr! Mert különb embert igazán nem lehetne keríteni hozzánk Esztergomba hercegprímásnak!” Amire egy másik, pécsi beteg azzal tetézte a dolgot: „Úgy sem nyernénk vele sokat, mert hamarosan elvinnék római pápának!”

¹ Forrás: Kilián Zoltán: Egy herceg, aki politika, vadászat és más hercegi szórakozás helyett betegeket gyógyít. = A Reggel, 1924. okt. 13.

A Herceg csak mosolyog az ilyesmin, és küldi titokban a pénzt, ruhát, élelmet a nővérekkel a körmendi és a környéki szegényeknek. Maga a család a legegyszerűbb polgári asztallal él, és az asztalon ott van egy tábla, ezzel a felírással: „A szegényekre is kell gondolni!”

Ilyen emberek is élnek még a mai világban...